

Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Rerum
Naturalium. Mathematica

Miroslav Laitoch

K 60.narozeninám prof. RNDr. Ladislava Sedláčka, CSc.

Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Rerum Naturalium. Mathematica, Vol. 22 (1983), No. 1, 5--7

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/120124>

Terms of use:

© Palacký University Olomouc, Faculty of Science, 1983

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

M. LAITICH

**K 60. NAROZENINÁM
PROF. RNDr. LADISLAVA SEDLÁČKA, CSc.**

Dne 2. května 1981 se dožil šedesáti let Prof. RNDr. Ladislav Sedláček, CSc., vedoucí katedry algebry a geometrie přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Narodil se v Konici. Otec byl dělníkem, později zaměstnancem ČSD. Matka byla v domácnosti a pečovala o syna Ladislava a mladší dceru Danušku. Když otec odešel v 26. letech do invalidního důchodu, neměla to rodina lehké. Přestěhovali se proto k otcově tetě do Zdounek, u níž získali v těžké finanční situaci bezplatné bydlení.

Ve Zdoukách náš jubilant vychodil v letech 1927–1932 obecnou školu. Studoval pak na reálném gymnáziu v Kroměříži, kde v roce 1940 maturoval. Ve škole si oblíbil přírodovědné předměty a zvláště pak matematiku a deskriptivní geometrii s rýsováním. Chtěl se věnovat učitelskému povolání. Bylo to však v době, kdy svět prožíval druhou světovou válku a naše vysoké školy byly zavřeny. A tak mladý maturant nastupuje životní dráhu podobnou tisícům mladých středoškoláků: pracuje jako pomocný dělník v cukrovaře, od října 1940 jako dělník a později jako úředník u firmy Baťa ve Zlíně, ale odtud je v listopadu 1942 poslán při totálním nasazení jako pomocný dělník na práce do Vídně. Zde pracuje do prosince 1944, kdy jede na vánoce domů, ale zpět do Vídně se již nevrací. Osвобоzení naší vlasti ho zastihuje ve Zdoukách, kde v revolučních dnech je členem Místní národní stráže. Koncem května přijímá opět místo účetního u Bati ve Zlíně. Jeho láska k učitelství, k matematice a deskriptivní geometrii mu však ani po pěti letech po maturitě, po skončení válečného běsnění, nedává pokoj. Zapisuje se na přírodovědeckou fakultu v Brně a v letech 1945/1948 studuje matematiku a deskriptivní geometrii. Poslední státní zkoušku skládá v prosinci 1948. Jeho učitelé a examinátory u státních závěrečných zkoušek byli Prof. dr. J. Novák, Prof. dr. O. Borůvka a Prof. dr. L. Seifert.

Protože naše střední školy po válce potřebovaly nové učitele, nastupuje jubilant od začátku školního roku 1948/1949 jako suplent na gymnázium v Českém Těšíně a příští rok je přeložen na gymnázium v Příboře.

Učí rád a je dobře hodnocen. Je proto povolán učit od 1. října 1953 jako asistent na Vyšší pedagogickou školu do Opavy. V roce 1955 je přijat do externí vědecké aspirantury z algebry u Prof. dr. J. Metelky na přírodovědecké fakultě Vysoké školy pedagogické v Olomouci. Na tuto školu pak přechází od 1. 10. 1958 a zůstává jí věren i po jejím začlenění do svazku Univerzity Palackého. V roce 1962 obhájuje kandidátskou dizertaci „Grupoidy a grupy s operátory“ na PF UJEP v Brně a získává vědeckou hodnost kandidáta fyzikálně matematických věd. V roce 1965 se habilituje. Předkládá práci „Direktní součiny grupoidů s operátory“. Profesorem matematiky je jmenován v roce 1970.

Vedle své vlastní učitelské činnosti je členem a předsedou státních zkušebních komisí, předsedou rigorózní komise a školitelem vědeckých aspirantů pro algebru a teorii čísel, členem komise pro obhajoby kandidátských dizertací v oboru teorie vyučování matematice.

Záslužnou práci vykonal jako akademický funkcionář přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého. V letech 1964–1969 byl proděkanem pro politickovýchovnou činnost, v letech 1969–1973 proděkanem pro vědeckou činnost, v letech 1973–1980 děkanem fakulty. Od 1. července 1975 je vedoucím katedry algebry a geometrie.

V období realizace „Projektu dalšího rozvoje čsl. výchovně vzdělávací soustavy“ na našich vysokých školách pracuje náš jubilant v poradních orgánech MŠ ČSR, je členem komise expertů pro obor matematika a členem její předmětové rady pro první dvouletí studia, je členem předmětové rady pro matematiku a deskriptivní geometrii při komisi expertů pro učitelské studium.

Tím však výčet jeho angažovanosti za socialistickou školu nekončí. Je nutno připomenout jeho stranické funkce na katedře, fakultě, univerzitě, v komisi městského, okresního a krajského výboru, jeho funkce v odborové organizaci na vysoké škole. Byl a je funkcionářem pobočky JČSMF v Olomouci a v posledním období i náhradníkem ÚV JČSMF.

Předmětem jeho vědeckého zájmu je oblast obecných algebraických struktur, speciálních grupoidů a univerzálních algeber. Patří k algebraické škole akademika O. Borůvky, na jehož práce ve svých publikacích převážně navazuje a z nichž některé našly ohlas i v zahraničí. Stojí v čele kolektivu jako odpovědný řešitel dílčího úkolu státního plánu základního výzkumu. Druhým jeho zájmem je teorie vyučování matematice.

Jubilantova práce byla mnohokrát oceněna čestnými uznáními, pamětními medailemi, diplomy, zlatými medailemi Univerzity Palackého, přírodovědecké fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně a přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

Zvláště pak mu vláda ČSR udělila v roce 1974 čestný titul „Zasloužilý učitel“ za dlouholetou záslušnou práci ve výchově a vzdělávání mládeže a za obětavou veřejnou činnost. V roce 1975 mu udělil ÚV KSČ a ÚV NF Pamětní medaili ke 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, ÚV SSM diplom

za jeho aktivní pomoc SSM v oblasti SVOČ, v roce 1970 pak ČÚV SSM zlatou medaili za socialistickou výchovu. Ke Dni učitelů v roce 1979 mu prezident ČSSR propůjčil nejvyšší pedagogické vyznamenání Medaili J. A. Komenského.

Jubilant je na pracovišti i mimo ně znám jako cílevědomý a důsledný při plnění služebních povinností, jako svědomitý učitel s přiměřenou náročností, který vychoval desítky středoškolských učitelů matematiky. Přispěl také k výchově absolventů odborného studia matematiky. Někteří jeho žáci působí jako učitelé vysokých škol. Chceme popřát našemu jubilantovi překonání všech zdravotních potíží a do dalších let pevné zdraví, další úspěchy v práci a spokojenost v osobním životě.

К ШЕСТИДЕСЯТИЛЕТИЮ ПРОФЕССОРА ЛАДИСЛАВА СЕДЛАЧКА

Резюме

Статья посвящается Проф. Ладиславу Седлачку по случаю его шестидесятилетия и описывает его жизненный и творческий путь.

PROF. RNDr. LADISLAV SEDLÁČEK, CSc., SEXAGENARIAN

Summary

The article is devoted to Prof. RNDr. Ladislav Sedláček, CSc., on his sixtieth birthday.

Prof. RNDr. Miroslav Laitoch, CSc.
přirodovědecká fakulta Univerzity Palackého
Gottwaldova 15
771 46 Olomouc ČSSR

AUPO, Fac. rerum nat. Vol. 76, Mathematica XXII (1983)